

به نام خدا

گزارش انتخاب هیئت موسس شورای مدیران جامعه اندیشکده‌ها

۴ شهریور ۱۴۰۴

فهرست مطالب

بخش اول: مقدمه‌ای بر تشکیل شورای مدیران جامعه اندیشکده‌ها

بخش دوم: روند برگزاری جلسه و انتخابات هیئت موسس

بخش سوم: مروری بر مباحث و سخنرانان جلسه

بخش چهارم: تصاویر جلسه برگزاری انتخابات هیئت موسس شورای مدیران

بخش اول:

مقدمه‌ای بر تشکیل شورای مدیران جامعه اندیشکده‌ها

شورای مدیران جامعه به‌عنوان ایده‌ای پیشرو در فعالیت شبکه‌ای زیست‌بوم اندیشه‌ورزی از سال ۱۳۹۹، کلید خورد. این شورا با هدف جهت‌دهی راهبردی به فرآیندهای ماموریتی جامعه اندیشکده‌ها، ارجدهی و اغتنام‌بخشی به ایده «راهبری زیست‌بوم توسط زیست‌بوم» را دنبال می‌کند.

این شورا نخستین‌بار در سال ۱۳۹۹ با مشارکت ۵۳ اندیشکده تشکیل شد. در انتخابات اولین شورا، افراد زیر به‌عنوان اعضای شورا انتخاب شدند:

- مهدی ثنائی، از اندیشکده شفافیت برای ایران؛
- احمد پورحیدر، از شرکت تترا؛
- محمد امینی رعایا، از اندیشکده اقتصاد مقاومتی؛
- محمدحسین بادامچی، از اندیشکده مهاجر؛
- صدیقه رضانی، از پژوهشکده مطالعات فناوری؛
- حبیب‌اله ظفریان، از اندیشکده سیاست‌گذاری امیرکبیر؛
- محدثه جلیلی، از مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری؛
- امیرمحمد واعظی، از اندیشکده هاتف؛
- محمدرضا محمدی، از موسسه آینده‌پژوهی جهان اسلام.

پس از توقف چهار ساله این شورا، در شهریور ۱۴۰۴ امکان‌سنجی احیای این شورا، از طرف خانه اندیشه‌ورزان، در دستور کار جامعه اندیشکده‌ها قرار گرفت. و طی آن هیئت موسس این شورا انتخاب شدند:

- محمد امینی رعایا، مدیر اندیشکده اقتصاد مقاومتی؛
- سینا سالاری، مدیر اندیشکده حنان؛
- ابوالفضل اقبالی، مدیر اندیشکده زوج؛
- میلاد حقیقی، مدیر اندیشکده کسب‌وکار؛
- حامد حسنی، مدیر اندیشکده بزرگمهر؛
- علیرضا توکلی، مدیر اندیشکده اقامه عدل؛
- مهدی زینلی حسنونند، مدیر مرکز توسعه پایدار انرژی.

بخش دوم:

روند برگزاری جلسه و برگزاری انتخابات هیئت موسس

دعوت از مدیران اندیشکده‌های کشور از طریق دعوتنامه و به‌صورت آنلاین انجام گرفت. در این مرحله به‌دلیل ضیق فرصت و انتخاب روش حضوری برای برگزاری جلسه، دعوت از مدیران اندیشکده‌های خارج از تهران به جلسات بعد موکول شد. در این مرحله ۱۶۷ دعوتنامه برای مدیران اندیشکده‌ها و موسسات سیاست‌پژوهی غیردولتی در تهران ارسال شد.

جلسه سه‌شنبه ۴ شهریور ۱۴۰۴ برگزار شد و از میان دعوت‌های انجام‌شده، ۶۷ نفر در آن شرکت کردند. جدول شماره یک حاضرین این نشست را نشان می‌دهد.

جدول شماره یک - مدیران حاضر در جلسه نخست شورای مدیران جامعه اندیشکده‌ها

ردیف	نام مدیر	اندیشکده
۱	ابوالفضل اقبالی	اندیشکده زن و جامعه (زوج)
۲	امیر ذاکری	اندیشکده توسعه صادرات ایران
۳	امیرحسین عباسپور	اندیشکده حکمرانی شریف
۴	امیرمحمد دهقان	مرکز نوآوری تابا
۵	امیرمهدی ادیب	اندیشکده بین‌المللی پیام
۶	امیرمهدی مناقبی	گروه بررسی‌های راهبردی میراث
۷	بردیا عطاران	رصدخانه
۸	بشیر نداف	اندیشکده صدراعظم

۹	پوریا معصومی	اندیشکده نظام مسائل جوانان کشور
۱۰	پیام نوروزی	اندیشکده اقتصاد و هوش مصنوعی ایران (هوشا)
۱۱	حامد حسنی	اندیشکده بزرگمهر
۱۲	حجت الله صیادی	اندیشکده شرح
۱۳	حجت نیکی ملکی	اندیشکده برند ملی ایران
۱۴	حسین ممبینی	اندیشکده راهبردی فناوری های مالی و اقتصادی
۱۵	حمیدرضا تفقیدی	مرکز نوآوری مدیریت مردمستان حماسه امید
۱۶	حمیدرضا غلامزاده	خانه دیپلماسی
۱۷	رضا حسان	آزمایشگاه طراحی سیاست علم و فناوری
۱۸	رضا عظیمی	اندیشکده امتداد
۱۹	سپهر صبوری فرد	اندیشکده بهارستان
۲۰	سید اویس ترابی	اندیشکده زیست پذیری شهری
۲۱	سید عبدالحمید احمدی	اندیشکده سیاستگذاری و حکمرانی در ورزش

۲۲	سید عبدالمجید زواری	اندیشکده روابط بین الملل
۲۳	سید محمدعلی سید حنایی	اندیشکده دیپلماسی ملل
۲۴	سید مهدی فاطمی	شرکت تترا
۲۵	سینا سالاری	اندیشکده حنان
۲۶	عبدالرضا زمینی	اندیشکده دوران (تمدن ایران هوشمند)
۲۷	عزیزالله حاتم زاده	اندیشکده ایرانیان
۲۸	عسگر سرمست	اندیشکده اقتصاد دانش بنیان
۲۹	علی اکبر	مرکز طراحی و مشاوره مدیریت فرهنگ بنیان حرکت
۳۰	علی شریف نژاد	موسسه علمی تحقیقاتی سلامت ورزشی رستا
۳۱	علی کاشی	اندیشکده راهبردی شریف
۳۲	علیرضا توکلی	اندیشکده اقامه عدل
۳۳	علیرضا رهنما	موسسه متد (مرکز توسعه دانش مسئله محوری)
۳۴	عماد پورمحمد	اندیشکده پیشران

۳۵	غلامرضا کریمی	موسسه پژوهشی فرهنگ دیپلماسی و گفتگو
۳۶	کمیل قیدرلو	اندیشکده مطالعات فرهنگ و توسعه
۳۷	محسن جعفری	اندیشکده پایا
۳۸	محمد آزین	موسسه مطالعات راهبردی تعلیم و تربیت برهان
۳۹	محمد بهمن آبادی	اندیشکده فرهنگ و اقتصاد سبا
۴۰	محمد عظیم زاده آرانی	اندیشکده حکمرانی انرژی و منابع ایران
۴۱	محمد نصیری گله	اندیشکده راشا
۴۲	محمدجواد مختاری	موسسه ماکا
۴۳	محمدحسین سروش	اندیشکده سرآمد
۴۴	مهتا حافظ الفرقان	اندیشکده محیا
۴۵	نرگس آذری	اندیشکده مطالعات راهبردی مدیریت پسماند
۴۶	محمد رسول رستمی	اندیشکده دیاران
۴۷	فاطمه سادات رحمتی	اندیشگاه توسعه شهری و منطقه ای مهادر

۴۸	محمدرضا حدادی	اندیشکده حکمرانی بهره‌وری امیرکبیر
۴۹	محمدرضا شریفی	اندیشکده ممتن
۵۰	سیده فاطمه نعمتی	اندیشکده رسانه و جامعه
۵۱	محمدعلی غفوریان	اندیشکده تعاون و حکمرانی مردمی
۵۲	آرزو مفتاح‌پور	اندیشکده مفتاح
۵۳	معصومه مرادی	اندیشکده تکریم اقوام و ادیان
۵۴	حمید ایزدبخش	مرکز رشد دانشگاه امام صادق (ع)
۵۵	مرتضی فتح‌الله زاده	مرکز نوآوری و تعالی کوثر
۵۶	مصطفی صفدری رنجبر	اندیشکده سیاست پژوهان علم، فناوری و نوآوری
۵۷	شعیب بهمن	موسسه مطالعات جهان معاصر
۵۸	علی اکبر رائفی‌پور	اندیشکده مضاف
۵۹	مهدی زینلی حسنوند	مرکز توسعه پایدار انرژی (پایا)
۶۰	مهراد معارف‌وند	خانه خلاق ریحانه آفرینش

۶۱	محمد امینی رعایا	اندیشکده اقتصاد مقاومتی
۶۲	مهرداد مطلب زاده	اندیشکده مرآت
۶۳	میثم کرشی	مرکز نوآوری و اندیشه ای فرصت
۶۴	میثم نظری	شرکت خلاق پیشگامان نوین افزار ثریا
۶۵	میلاد حقیقی	اندیشکده کسب و کار
۶۶	ناصر ترابی	اندیشکده جهادی
۶۷	یاسر مرادی	اندیشکده حقوق بانکی دانشگاه امام صادق

جلسه دارای دو دستور کار بود:

الف) امکان‌سنجی تشکیل شورای مدیران جامعه اندیشکده‌ها؛

ب) برگزاری انتخابات هیئت موسس شورای مدیران.

دستور کار نخست این جلسه از طریق مباحثه و گفت‌وگو پیش رفت و درج نوبت برای طرح بحث، روش پیشبرد بحث در این بخش بود. در نهایت انتخاب نمایندگانی برای تسهیل و تسریع طراحی سازوکار تشکیل شورای مدیران، دنبال شد. [اهم مباحث این بخش در فصل بعدی گزارش مرور شده است.] بنابراین هیئت موسس شورای مدیران جامعه اندیشکده‌ها طی انتخابات آنلاین انتخاب شدند. جدول شماره دو، داوطلبان نامزدشده برای هیئت موسس را مرور می‌کند.

جدول شماره دو - داوطلبان نامزدشده برای هیئت موسس شورای مدیران جامعه اندیشکده‌ها

ردیف	داوطلبان نامزدشده	اندیشکده	میزان رای
۱	نرگس آذری	مدیر اندیشکده مطالعات راهبردی پسماند	۱۱
۲	رضا عظیمی	مدیر اندیشکده امتداد	۷
۳	پوریا معصومی	مدیر اندیشکده نظام مسائل جوانان کشور	۱۴
۴	حجت نیکی ملکی	مدیر اندیشکده برند ملی ایران	۱۳
۵	سینا سالاری	مدیر اندیشکده حنان	۲۴
۶	محمد امینی رعایا	مدیر اندیشکده اقتصاد مقاومتی	۲۵
۷	سیده فاطمه نعمتی	مدیر اندیشکده رسانه و جامعه	۱۳
۸	ابوالفضل اقبالی	مدیر اندیشکده زوج	۱۹
۹	مهدی زینلی حسنوند	مدیر مرکز توسعه پایدار انرژی	۱۵
۱۰	حسین مبینی	مدیر اندیشکده راهبردی فناوری های مالی و اقتصادی	۵
۱۱	محمد نصیری	مدیر اندیشکده راشا	۳

۱۲	مهرداد مطلب زاده	مدیر اندیشکده مرآت	۷
۱۳	معصومه مرادی	مدیر اندیشکده تکریم اقوام و ادیان	۲
۱۴	سپهر صبوری فر	مدیر اندیشکده بهارستان	۷
۱۵	میلاد حقیقی	مدیر اندیشکده کسب و کار	۱۹
۱۶	حامد حسنی	مدیر اندیشکده بزرگمهر	۱۸
۱۷	علیرضا توکلی	مدیر اندیشکده اقامه عدل	۱۶

با برگزاری انتخابات میان ۱۷ داوطلب، درنهایت ۷ نفر، ترکیب هیئت موسس شورای مدیران جامعه اندیشکده‌ها را تشکیل دادند و جدول شماره سه، شامل ترکیب هیئت موسس شورای مدیران جامعه اندیشکده‌هاست.

جدول شماره سه - هیئت موسس شورای مدیران جامعه اندیشکده‌ها

ردیف	داوطلبان نامزدشده	اندیشکده	میزان رای
۱	محمد امینی رعایا	مدیر اندیشکده اقتصاد مقاومتی	۲۵
۲	سینا سالاری	مدیر اندیشکده حنان	۲۴
۳	ابوالفضل اقبالی	مدیر اندیشکده زوج	۱۹
۴	میلاد حقیقی	مدیر اندیشکده کسب و کار	۱۹
۵	حامد حسنی	مدیر اندیشکده بزرگمهر	۱۸
۶	علیرضا توکلی	مدیر اندیشکده اقامه عدل	۱۶
۷	مهدی زینلی حسنوند	مدیر مرکز توسعه پایدار انرژی	۱۵

بخش سوم:

مروری بر مباحث و سخنرانان جلسه

جلسه مدیران اندیشکده‌های کشور با هدف امکان‌سنجی احیای شورای مدیران جامعه اندیشکده‌ها، سه‌شنبه ۴ شهریور ۱۴۰۴ به‌همت جامعه اندیشکده‌ها در خانه اندیشه‌ورزان برگزار شد. اهتمام جامعه اندیشکده‌ها در برگزاری این نشست فاصله‌گیری از یک نشست تشریفاتی و ایجاد عرصه‌ای برای هم‌اندیشی، تبادل تجربه و طراحی نقشه‌های عملیاتی آینده بود. طی این جلسه، مدیران اندیشکده‌های کشور گرد هم آمدند تا توان فکری خود را بسیج کنند تا درباره مسیر پیش روی شورای مدیران جامعه اندیشکده‌ها هم‌فکری کنند.

از همان ابتدا، هدف این نشست با شفافیت بیان شد: ایجاد هم‌افزایی واقعی، شناسایی چالش‌های مشترک و ترسیم مسیر پیش‌رو در فضایی که هر اندیشکده بتواند سهم خود را در حل مسائل ملی ایفا کند. اولین بحث، با موضوع «نقش اندیشکده‌ها در سیاست‌گذاری عمومی» کلید خورد و نشان داد که این نهادها بیش از هر زمان دیگر به‌عنوان پلی میان دانش تخصصی و تصمیم‌گیری عمومی اهمیت یافته‌اند. آنچه گفته شد، دعوتی آشکار بود به تغییر رویکرد از گزارش‌های صرفاً تبیینی به ارائه بسته‌های سیاستی عملیاتی که نیاز سیاست‌گذاران را بی‌درنگ پوشش دهد.

دومین محور گفت‌وگو، چالش‌ها و فرصت‌های تامین مالی را به زیر ذره‌بین برد؛ جایی که دغدغه استقلال و پایداری مالی با نیاز به تنوع‌بخشی منابع و نوآوری در شیوه‌های درآمدزایی گره خورد. تجربه‌های ارائه‌شده نشان داد که بدون مدل مالی روشن و چندمنبعی، هیچ اندیشکده‌ای ولو در بالاترین ظرفیت، پایداری بلندمدت نخواهد داشت.

سومین مرحله، مسیر را به سمت زیرساخت‌ها و فن‌آوری سوق داد. در این بخش، سخنرانان با بیانی روشن، تصویری از یک اندیشکده مدرن ترسیم کردند: فضایی که تیم‌های پژوهشی با ابزارهای پیشرفته تحلیل داده، پایگاه‌های معتبر اطلاعاتی و بسترهای همکاری دیجیتال تجهیز شده‌اند و هر ایده‌ای می‌تواند در کوتاه‌ترین زمان به محصول سیاستی قابل استفاده بدل شود.

در بخش بعد، بحث به اثربخشی کشیده شد؛ موضوعی که عملاً معیار بقای اندیشکده‌ها در زیست‌بوم سیاست‌گذاری است. راهکارها شامل تمرکز بر مسائل اولویت‌دار، افزایش تعامل با سیاست‌گذاران، تولید محتوا با زبان ساده و استفاده از رسانه برای گفتمان‌سازی بود. پیام روشن این بخش: اندیشکده بدون اثرگذاری ماندگار، حتی اگر پرکار باشد، در حافظه سیاستی کشور جایی نخواهد داشت.

سپس، نقش اندیشکده‌ها در توسعه اقتصادی و اجتماعی بررسی شد. در این بخش، بر ظرفیت این نهادها در تدوین اسناد توسعه، ارائه سیاست‌های خرد و کلان، ترویج نوآوری و کارآفرینی و اثرگذاری بر افکار عمومی تاکید شد. نقش آنان در پیوند بین بخش‌های دولتی، خصوصی و مدنی به عنوان نیروی محرکه تحول، پررنگ‌تر از همیشه نمایان گردید.

در پایان، چشم‌انداز آینده اندیشکده‌ها ترسیم شد؛ از ضرورت ورود به حوزه‌های فن‌آورانه نوظهور گرفته تا لزوم استقلال فکری، شبکه‌سازی جهانی و تمرکز بر اولویت‌های ملی. این جمع‌بندی نه تنها تصویری از فرصت‌ها و تهدیدهای پیش‌رو به دست داد، بلکه نقشه‌ای کلی برای حرکت هماهنگ‌تر جامعه اندیشکده‌ای کشور ارائه کرد.

این نشست، با وجود تفاوت دیدگاه‌ها، بر یک اصل مشترک تاکید داشت: اگر اندیشکده‌ها بتوانند ظرفیت علمی، استقلال فکری و هوشمندی عملیاتی را همزمان ارتقا دهند، می‌توانند از حاشیه به متن تصمیم‌گیری عمومی و توسعه کشور راه یابند. این جلسه، بیش از هر چیز، تمرینی برای همین گذار توصیف شد.

آسیب‌شناسی زیست‌بوم اندیشه‌ورزی

زیست‌بوم اندیشه‌ورزی کشور امروز در وضعیتی میان «ظرفیت بالا» و «پتانسیل بلااستفاده» قرار دارد؛ فضایی که انرژی و انگیزه کارشناسان و مدیران فکری در آن قابل مشاهده است اما با موانع ساختاری، مالی و ارتباطی متعددی دست‌وپنجه نرم می‌کند.

این زیست‌بوم، به‌ظاهر متشکل از اندیشکده‌های نوپا تا نهادهای بالغ است، اما شواهد نشست اخیر نشان داد که همگرایی و همکاری سیستمی هنوز به سطح مطلوب نرسیده است. بسیاری از اندیشکده‌ها همچنان عملکرد جزیره‌ای دارند و با وجود تقاطع موضوعات و اشتراک دغدغه‌ها، پروژه‌های مشترک به‌ندرت شکل می‌گیرد.

چالش دیگر، وابستگی مالی برخی نهادها به منابع دولتی یا محدود بودن مدل‌های درآمدی است. این وابستگی، نه تنها ریسک‌پذیری را کاهش می‌دهد بلکه استقلال فکری را نیز تحت فشار قرار می‌دهد. البته نمونه‌هایی از تلاش برای تنوع‌بخشی منابع، از برگزاری دوره‌های آموزشی تا همکاری با بخش خصوصی، مطرح شد اما این روند هنوز همه‌گیر نشده است.

در حوزه زیرساخت، مشکل همیشگی کمبود ابزارهای نوین، عدم دسترسی به پایگاه‌های داده معتبر و ضعف مهارت‌های فن‌آوری همچنان پابرجاست. در نتیجه، فرآیند تولید ایده تا ارائه محصول سیاستی زمان‌بر است و گاه کیفیت آن تحت تاثیر قرار می‌گیرد.

ارتباط با سیاست‌گذاران نیز بخشی آسیب‌دیده از این زیست‌بوم است. فاصله میان زبان نظری پژوهشگران و نیازهای عملی مقام‌های تصمیم‌گیر باعث می‌شود بسیاری از یافته‌ها به مرحله اجرا نرسند. به این مسئله باید کم‌رنگ بودن اثرگذاری رسانه‌ای را هم افزود که از گفتمان‌سازی عمومی جلوگیری می‌کند.

در جمع‌بندی، آسیب‌شناسی زیست‌بوم اندیشه‌ورزی ایران، سه محور اصلی را برجسته می‌کند: ساختارهای ارتباطی ضعیف و جزیره‌ای، مدل‌های مالی محدود و فقدان زیرساخت و مهارت متناسب با نیازهای روز. عبور از این وضعیت، نیازمند ترکیب اصلاحات درونی اندیشکده‌ها با حمایت بیرونی هدفمند و غیرمداخله‌گر است.

ضرورت تشکیل شورای مدیران اندیشکده‌ها

نشست اخیر نشان داد که تعدد اندیشکده‌ها - با همه شباهت‌ها و تفاوت‌هایشان - نیاز به یک بستر هماهنگ‌کننده و نماینده جمعی دارد. در نبود چنین ساختاری، هر نهاد به‌تنهایی در تعامل با دولت، مجلس، رسانه‌ها و بخش خصوصی عمل می‌کند که عملاً قدرت چانه‌زنی و اثرگذاری را کاهش می‌دهد.

تشکیل شورای مدیران اندیشکده‌ها می‌تواند این پراکندگی را سامان دهد. نخست، شورا می‌تواند نقش «نماینده رسمی» زیست‌بوم اندیشه‌ورزی را ایفا کند؛ یعنی به‌جای ارتباطات تک‌به‌تک و غیرهمزمان، مواضع و پیشنهادهای اجماعی را به سیاست‌گذاران منتقل کند. این امر، هم وزن سیاسی اندیشکده‌ها را افزایش می‌دهد و هم مسیر گفت‌وگو را شفاف و کوتاه‌تر می‌کند.

دوم، شورا بستری برای هم‌افزایی عملیاتی خواهد بود. بسیاری از موضوعات پژوهشی، ماهیت میان‌رشته‌ای دارند و منابع هر اندیشکده به‌تنهایی پاسخگو نیست. شورای مدیران می‌تواند با ایجاد بانک تخصص و پروژه، نهادهای متناسب را به یکدیگر متصل و از دوباره‌کاری جلوگیری کند.

سوم، این شورا نقش حفاظتی نیز دارد؛ یعنی در مواجهه با تصمیمات کلان و مقرراتی که ممکن است استقلال یا کارایی اندیشکده‌ها را تهدید کند، موضع مشترک و استدلالی ارائه دهد. به عبارت دیگر، شورا سپر دفاعی و نیز محور حمله هوشمندانه در عرصه سیاست‌گذاری خواهد بود.

در نهایت، تجربه‌های بین‌المللی نیز نشان می‌دهد که شبکه‌سازی رسمی میان اندیشکده‌ها، نه تنها به ارتقای کیفیت پژوهش می‌انجامد بلکه ضریب نفوذ آنان در گفتمان ملی را چند برابر می‌کند. بنابراین، تشکیل شورای مدیران، ضرورتی راهبردی است و نه یک انتخاب تجملی.

مروری بر اسامی سخنرانان جلسه

نشست مدیران اندیشکده‌های کشور، فراتر از مرور موضوعات متنوعی که در آن مطرح شد، یک پیام بنیادین داشت: اندیشکده در ایران امروز باید همزمان مستقل، مجهز و اثرگذار باشد.

موفقیت این نهادها در گروی تعریف مأموریت‌های مشخص و تمرکز بر اولویت‌های واقعی کشور است. تجربه‌ها روشن ساخته است که تنها با انتخاب درست میدان فعالیت، منابع محدود به بیشترین بازدهی خواهند رسید و اثرگذاری ملموس‌تری شکل خواهد گرفت.

چالش تامین مالی که به‌طور شفاف بیان شد، زنگ هشدار بود برای تمام مجموعه‌ها: اتکا به یک منبع - خواه بخش دولتی یا خصوصی - آسیب‌پذیری را بالا می‌برد. مدل مالی پایدار باید بر پایه ترکیب منابع، مدیریت هزینه و نوآوری در درآمدزایی بنا شود.

بخش فن‌آوری و زیرساخت ثابت کرد که دنیای امروز برای اندیشکده‌ها عرصه‌ای رقابتی است که در آن ابزارهای تحلیل، مدیریت پروژه و ارتباطات دیجیتال همان‌قدر ضروری‌اند که تیم‌های پژوهشی متخصص هستند. بدون آن، حتی ایده‌های ناب نیز از مرحله کاغذ فراتر نخواهند رفت.

بحث اثربخشی یادآوری می‌کند که هدف نهایی پژوهش، تغییر مثبت در سیاست یا عمل است. برای رسیدن به این هدف، لازم است محصولات سیاستی دقیق، خلاصه و کاربردی طراحی شود و از شبکه‌های ارتباطی و رسانه‌ای برای رساندن پیام به مخاطب درست استفاده گردد.

در حوزه توسعه، سخنان و موارد ارائه‌شده تأکیدی دوباره بر نقش پیونددهنده اندیشکده‌ها میان بخش‌های دولتی، خصوصی و جامعه مدنی داشت. چنین نقشی، به‌ویژه در پروژه‌های ملی، می‌تواند

تعیین‌کننده باشد و مسیر سیاست‌گذاری را به سمت راه‌حل‌های چندبخشی و هماهنگ هدایت کند.

چشم‌انداز آینده که در پایان ترسیم شد، حامل دو الزام بود: یک، ورود جسورانه به موضوعات نوظهور مانند اقتصاد دیجیتال و امنیت داده؛ و دو، تقویت همکاری‌های ملی و بین‌المللی برای تبادل تجربه و ارتقای اثرگذاری. در کنار این دو، حفظ استقلال فکری و مالی، شرط بقا و اعتبار باقی می‌ماند.

این نشست آغازی نو برای همکاری‌های هدفمندتر بود؛ تا با پیگیری «برنامه اقدام مشخص» و تقویت زیست‌بوم اندیشه‌ورزی کشور، اندیشکده‌ها به تدریج جایگاه واقعی خود را در تصمیم‌سازی و توسعه ملی باز یابند.

جدول شماره چهار – سخنرانان مراسم و محورهای مطروحه

نام سخنران	محورهای سخنان
علیرضا توکلی	معرفی و اجرای پروژه «نظام مسائل عدالت» (۴۳۰ → ۳۰ → ۷ مسئله اصلی) با روش‌های مصاحبه، تحلیل کتاب‌ها و جلسات خبرگی؛ تفکیک مسائل عدالت به حوزه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و قضایی؛ دعوت رسمی از اندیشکده‌ها برای طراحی نظام‌های عادلانه در حوزه‌های مختلف؛ تأکید بر پیوند این طرح با گفتمان عدالت در سطوح ملی (مثال: تاکیدات رئیس مجلس)؛ معرفی پروژه «مدل سازمان سلام» برای ارزیابی سلامت سازمانی اندیشکده‌ها و پیشنهاد معیارهای مشترک.
محمدرضا حدادی	ضرورت تعامل اندیشکده‌ها با جامعه مهندسين مشاور کشور؛ تمرکز بر «چرایی» اجرای ابرپروژه‌ها به جای صرفاً «چگونگی» اجرا؛ نقد تعریف پروژه‌ها با منفعت برای گروه‌های خاص نه عموم مردم؛ اهمیت استفاده از پیشکسوتان و مشاوران مجرب برای نگاه چندبُعدی؛ معرفی حکمرانی بهره‌وری به عنوان راهکار برون‌حزبی و ملی برای هدایت منابع به نیازهای عامه مردم؛ تأکید بر رفع ناترازی قدرت ذینفعان و ذی‌ضرران به عنوان ریشه اصلاحات.

علی اکبر رائفی پور	توصیف پدیده تعریف پروژه توسط پیمانکاران و سپس ارائه توجیه علمی توسط اندیشکده‌ها؛ تاکید بر واقعیت‌های فضای ایران و ضرورت انطباق با آنان؛ هشدار درباره ضعف استقلال اندیشکده‌ها در فقدان رسانه و منابع مالی پایدار؛ بیان نمونه‌های پراکندگی و جذب نیروها پس از تغییر سیاست‌ها؛ پیشنهاد ایجاد ابراندیشکده‌ها یا هم‌گرایی اندیشکده‌های هم‌موضوع؛ ایجاد ارتباط مستقیم با نمایندگان سالم مجلس و تشکیل شبکه تاثیرگذاری در سطح قانون‌گذاری.
ناصر ترابی	مخالفت با الگو برداری از مدل ارزیابی دولتی؛ تشبیه اندیشکده‌های وابسته به دانشگاه‌ها به نهادهای کاملاً دولتی؛ توصیه به حذف اندیشکده‌های دولتی از بدنه رسمی جامعه اندیشکده‌ها؛ تاکید بر باقی ماندن اندیشکده‌های خصوصی بر اساس کیفیت و کارآمدی؛ نگرانی از وابستگی مالی و فکری بخش خصوصی به ساختار دولتی.
امیرمهدی ادیب	درخواست برای شفافیت فرآیندهای ثبت، ارزیابی و انتشار در جامعه اندیشکده‌ها؛ اشاره به استفاده ناکافی از هوش مصنوعی در ارزیابی‌ها؛ پیشنهاد برای نقش‌آفرینی خانه اندیشه در تسهیل ثبت و پوشش حقوقی.
میلاد حقیقی	معرفی تجربه قانون ارزیابی و استفاده آن برای توسعه پژوهشگران؛ تاکید بر ارزیابی شایستگی‌ها و مهارت‌های پژوهشگر به صورت توسعه‌ای، نه صرفاً رتبه‌بندی؛ اشاره به نظام‌های متنوع ارزیابی آموزش عالی در جهان (تایمز، شانگهای)؛ مخالفت با یک‌دست‌سازی بیش از حد در ارزیابی اندیشکده‌ها؛ هشدار نسبت به «کارخانه‌سازی» اندیشکده‌ها در کشور.
سینا سالاری	ضرورت تعریف مشترک از ماهیت اندیشکده و فعالیت اندیشه‌ورزی قبل از ارزیابی؛ تاکید بر پیچیدگی ارزیابی اندیشه‌ورزی و پرهیز از رویکرد کمی صرف؛ تفکیک شاخص‌های ارزیابی به ساختاری، فرآیندی و خروجی؛ ضرورت مشخص شدن هدف و ما به‌ازای ارزیابی پیش از اجرا؛ پیشنهاد تشکیل شورای خبرگان برای انجام ارزیابی‌های تخصصی.
معصومه مرادی	حمایت کامل از برگزاری انتخابات شورای مدیران اندیشکده‌ها؛ طرح دیدگاه درباره ورود به مرحله پیرایش و بازآرایی جامعه اندیشکده‌ها؛

مخالفت با کمی‌سازی صرف در سنجش اندیشه‌ورزی؛ استفاده از مثال‌های عملی برای تفاوت شاخص‌های ارزیابی اندیشکده‌ها؛ تاکید بر لزوم بازنگری آرام و دقیق معیارها بدون تعجیل.	
حمایت از ایجاد اتحادیه یا صنف اندیشکده‌ها؛ تاکید بر گسترش ارتباطات مجازی برای تبادل نظر؛ پیشنهاد ارائه برنامه توسط کاندیداها قبل از انتخابات؛ اشاره به اهمیت انتخاب افراد باتجربه و دارای ایده مشخص.	علی کاشی
شناسایی فرصت‌های شورا: کاهش عملکرد جزیره‌ای، هم‌افزایی، تسهیلگری، مانع‌زدایی؛ اشاره به خطرات تمرکز یا هم‌افزایی نادرست؛ ارائه مثال‌هایی از آسیب‌ها در اندیشکده‌های بالغ؛ نیاز به هدایت موضوعات موازی و تمرکز بر تخصص هر اندیشکده؛ اهمیت ایجاد ارتباط با ارگان‌های مسئول برای تخصیص منابع و رفع موانع.	محمدعلی غفوریان

بخش چهارم:

تصاویر جلسه برگزاری انتخابات هیئت موسس شورای مدیران جامعه اندیشکده‌ها

